

Одеський національний медичний університет

Кафедра психіатрії і наркології

СИЛАБУС КУРСУ «ОСНОВИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4 кредити.
Семестр, рік навчання	IV семестр, 2 рік навчання
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра психіатрії і наркології. Одеса, вул. Академіка Воробйова, 11, 1 поверх.
Викладач (-і)	Опря Є.В.. д.мед.н, професор, завідувач кафедри. Проф. Мельник Е.В. Доценти: к.мед.н. Чернова Т.М., Горячев П.І.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Чернова Тетяна Михайлівна, завуч кафедри 067-798-17-32 Домуці Віра Дмитріївна, лаборант кафедри 066-344-18-19 E-mail: chernovat@meta.ua Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ зі здобувачами ступеню доктора філософії (E-mail, соціальні мережі, телефон, очні зустрічі), Microsoft Teams, Zoom, Skype, Viber, Telegram.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Основи психодіагностики» є складовою нормативних фахових дисциплін. Дисципліна передбачає поглиблене вивчення теоретичних і методологічних проблем психодіагностики з акцентом на новітніх досягненнях цієї науки та окресленням кола проблем, що потребують докладнішого вивчення, виходячи із сучасного стану науки і реальних запитів практики. Програма вибіркової навчальної дисципліни визначає передумови доступу до навчання,

орієнтацію та основний фокус програми, обсяг, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії, перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання, та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Вибіркова навчальна дисципліна складається з 4 кредитів ЄКТС (120 годин): 60 аудиторних годин та 60 годин для самостійної роботи.

Предмет вивчення дисципліни є: знання про особливості психодіагностичної роботи здобувача системи вищої освіти, психологічного діагностування особистості та колективу.

Пререквізити. Дисципліна «Основи психодіагностики» базується на основі знань здобувачами доктора філософії із дисциплін «Загальної психології», «Вікової психології», «Диференціальної психології», «Соціальної психології», «Педагогічної психології», «Психології особистості», «Психології сім'ї», «Медичної психології», «Патопсихології та нейропсихології» та інтегрується з ними.

Постреквізити. Знання з дисципліни «Основи психодіагностики» можуть бути використані у подальшому вивченні фахових дисциплін, зокрема «Основи психотерапії та психокорекції», «Перинатальної психології», «Спеціальної психології з основами дефектології», «Паліативної та хоспісної допомоги», «Основи психогенетики», «Домедичної психології», «Основи дитячої психокорекції та психотерапії».

Мета курсу дисципліни «Основи психодіагностики» є забезпечення здобувачів теоретичними знаннями з основ психодіагностики та напрацювання умінь застосовувати на практиці психодіагностичний інструментарій, використовуючи загальні теоретико-методологічні принципи психодіагностики.

Завдання дисципліни: показати значення і місце спеціальної психодіагностики в системі наук, з'ясувати предмет і методи спеціальної психодіагностики; ознайомити здобувачів з різними видами психодіагностичних досліджень; дати здобувачам знання щодо основних понять психодіагностики та психометрики; сформувати навички проведення психодіагностичних досліджень, визначення нормативів розвитку, обробки та аналізу результатів; допомогти здобувачам у практичному оволодінні комплексом діагностичних методів, за допомогою яких можна визначити порушення та збереження психічних функцій, віднести їх до певної категорії, що буде сприяти більш ефективній корекційній роботі.

Очікувані результати. На основі вивчення курсу здобувачі ступеня доктора філософії повинні *знати*:

-етичні стандарти професійного застосування психодіагностики в практиці взаємодії з пацієнтом ;

-теоретико-методологічні та практичні аспекти діагностики здібностей, характерологічних властивостей особистості, її поведінки, мотиваційно-потребової та комунікативної сфери, міжособистісних стосунків у малій групі;

- практику організації діагностичної процедури з урахуванням усіх аспектів змісту, процесуальності дослідження та взаємодії з пацієнтом;

-арсенал методів психологічної діагностики, їх варіабельність, переваги та недоліки;

-специфіку постановки психологічного діагнозу в конкретній ситуації дослідження.

На основі вивчення курсу «Основи психодіагностики» здобувачі ступеня доктора філософії повинні *вміти*:

- працювати з науковою та методичною літературою з проблем психологічної діагностики, орієнтуватися в сучасному стані її методичного забезпечення; визначати напрями психодіагностичних досліджень, можливості і сфери практичного застосування;

- обґрунтовувати значення психодіагностичних методів та прийомів для майбутньої професійної діяльності;

- формулювати науковий апарат психодіагностичного дослідження стосовно певного психологічного явища;

-відчувати контекст проблеми досліджуваного, встановлювати контакт з досліджуваним у процесі діагностичної взаємодії;

- обирати валідні та надійні методи діагностики у відповідності з предметом дослідження, оцінювати якість та потужність психодіагностичних методик;

-використовувати методи математичної статистики при аналізі результатів психологічних досліджень;

-адекватно та об'єктивно інтерпретувати отримані в результаті діагностики дані та узагальнювати їх з метою встановлення психологічного діагнозу;

-наочно представляти результати досліджень, вести та оформлювати процедурну документацію тощо.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Форми навчання: очна, заочна, дистанційна (вебінари, відео-конференції, презентації, інтерактивні кейс-методи, портфоліо, тестування.. Курс викладений у вигляді у формі семінарських занять та організації самостійної роботи здобувачів.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Визначення психодіагностики.

Тема 2. Мета та завдання психодіагностики.

Тема 3. Психодіагностичний метод.

Тема 4. Історія розвитку психодіагностики.

Тема 5. Основні школи, напрямки розвитку системи психодіагностики

Тема 6. Види психодіагностичних методик.

Тема 7. Класифікація методик.

Тема 8. Загальні принципи психодіагностичного обстеження.

Тема 9. Психодіагностичний процес.

- Тема 10. Забезпеченість тестами та необхідною документацією.
- Тема 11. Тест як основний інструмент психодіагностики.
- Тема 12. Психометричні основи психодіагностики: основні етапи конструювання тесту.
- Тема 13. Підходи до визначення когнітивної сфери особистості.
- Тема 14. Вимірювання інтелекту.
- Тема 15. Методи діагностування особистості
- Тема 16. Трактуювання результатів вимірювання особистості.
- Тема 17. Діагностування спонукальної сфери особистості.
- Тема 18. Соціально-психологічні особливості діагностування людей різного віку.

Перелік рекомендованої літератури

Базова

1. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник / Ю.М. Чала, А.М. Шахрайчук. — Харків: НТУ «ХПІ», 2018. — 246 с.
2. Основи психодіагностики. Навчальний посібник. — К.: Главник, 2006.— 144с.
3. Гріньова О.М., Терещенко Л.А. Дитяча психодіагностика: навчально-методичний посібник - Вінниця: Нілан-ЛТД, 2015. - 227 с.
4. Основи психодіагностики: метод. рек. з навч. дисц. / Уклад.: А. Весельська, Г. Кострікіна, Л. Котлова, Г. Хворова / Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2022. - 31 с.
5. Етичний кодекс психолога. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України / Упоряд. Панок В. Г., Цушко І. І., Обухівська А. Г./ - Київ.: Ніка-Центр, 2005. - С. 429-435.

Допоміжна

1. Зливков В.Л., Лукомська С.О., Федан О.В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях. - К.: Педагогічна думка, 2016. - 219 с.
2. Конспект лекцій з дисципліни «Психологія (Психодіагностика)» освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 054 «Соціологія» / Укл.: Редькіна Г. М. / - Кам'янське: ДДТУ, 2016. - 77 с.
3. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Психологія (Психодіагностика)» освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 054 «Соціологія» / Укл.: Редькіна Г. М./ - Кам'янське: ДДТУ, 2016. - 65 с.
4. Москальова А. С., Москальов М. В. Методи психодіагностики в навчально-виховному процесі: навч. посібник - К.: УМО НАПН, 2014. - 360 с.
6. Павелків Р. В. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу. - К.: «Центр учбової літератури», 2017. - 296 с.

7. Панок В. Г. Становлення психологічної служби системи освіти в контекстів суспільних трансформацій в Україні / Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди: Психологія / - Харків: ХНПУ, 2018. - Вип. 58. - С. 8-24.

8. Панок В. Г. Прикладна психологія. Теоретичні проблеми: монографія - К.: Ніка-Центр, 2017. - 188 с.

9. Петровська І. Р. Психодіагностика: Методичні матеріали до навчального курсу - Львів: Малий видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2016. - 76 с.

10. Петровська І. Р. Психометричні основи психодіагностики : метод. Вказівки - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. - 24 с.

11. Петровська І. Р. Практикум з психодіагностики - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. - 52 с.

12. Прикладна психологія: навчальний посібник / В. М. Павленко, І. В. Кряж, О. Л. Луценко та ін.; за ред. В. М. Павленко/ - Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. - 532 с.

13. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Вікова психологія: навч. посібник - Київ: Центр учб. літ., 2018. - 375 с

14. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник - Харків: НТУ «ХП», 2018. - 246 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://psylib.org.ua/books/beloo01/>

2. <https://mva.gov.ua>

3. <https://neuroflex.ua>

4. www.imaton.com/

ОЦІНЮВАННЯ

Методи контролю:

- тести вхідного та заключного контролю рівня знань за темою семінарського заняття;
- усна відповідь на питання за матеріалом поточної теми;
- розв'язання типових і нетипових клінічних ситуаційних задач;
- контроль практичних навичок;
- залік.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль. Оцінювання успішності вивчення тем дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою. Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою.

Заключний контроль. Вивчення навчальної дисципліни завершується заліком. Залік отримують аспіранти (здобувачі), які не мають пропусків семінарських занять або відпрацювали пропущені аудиторні заняття і мають середній бал не менше, ніж 3,00.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Курс передбачає роботу в колективі, відвідування занять, активну участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, заохочення за виконання творчого завдання (презентація, есе).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, сімейні обставини та ін.). За об'єктивних причин може відбуватись в он-лайн формі.

Політика щодо академічної доброчесності: під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності. При використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання. Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та іспитів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування та запізень: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, якщо здобувач відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Мобільні пристрої: Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн підготовки до практичних завдань під час заняття.

За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Поведінка в аудиторії: середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.